

znalosti i dovednosti. A více než čtyři pětiny ze 42 navštívených škol získávali průběžné informace o vzdělávacích výsledcích žáků nahodile nebo v omezené míře.

Analýzu příčin neúspěšnosti žáků u maturitní zkoušky prokazatelně provádí pouze necelé dvě pětiny těchto škol. Většina hodnocených škol hledá příčiny malé úspěšnosti svých žáků primárně či výhradně u těchto žáků, aniž by reflektovala své vlastní nedostatky. Se svým zřizovatelem problém neúspěšnosti řešila ani ne třetina škol, častěji v případě čtyřletých maturitních oborů než nástavbových oborů, kde je problém největší. Naopak vyhodnocování úspěšnosti žáků v průběhu a při ukončování studia na očekávané, tedy přijatelné úrovni bylo zjištěno pouze v šesti školách (v posledních třech školních letech vyhodnocovalo opatření přijatá ke snížení neúspěšnosti žáků ve společné části maturitní zkoušky 17 % navštívených škol). Velmi negativním zjištěním je pak skutečnost, že 56 % škol i přes dlouhodobě neuspokojivé výsledky svých žáků ve společné části maturitní zkoušky k žádným opatřením doposud nepřistoupilo.

Poskytování poradenských služeb žákům ohrožených rizikem školního neúspěchu se neukázalo jako dostatečně efektivní. Výsledky práce výchovného poradce a školního metodika prevence negativně ovlivňuje nesystematický přístup k řešení výchovných a studijních problémů žáků, zejména záškoláctví a obecně vysoké absence. Výchovní poradci vyhodnocují účinnost navrhovaných opatření jen nahodile na základě neformálních kontaktů s pedagogy a žáky. Přibližně pětina škol důsledně neinformuje zákonné zástupce o neúspěchu žáků ve vzdělávání, a ztrácí tak možnost spolupráce s rodinou na snižování rizika školního neúspěchu žáků.

Česká školní inspekce ve 33 ze 42 hodnocených škol doporučila zvážit omezení nabídky oborů poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou (tzn. nepřijímat další žáky ke vzdělávání) nebo podat žádost o výmaz těchto oborů vzdělání z rejstříku škol a školských zařízení.

4 Inspekční zjištění a hodnocení

V navštívených středních školách Česká školní inspekce zjišťovala a hodnotila zejména úroveň poskytovaného vzdělávání. V rámci prezenční inspekční činnosti zaměřila pozornost na vybrané oblasti hodnocení podle modelu tzv. kvalitní školy, tj. koncepce a rámec školy, pedagogické vedení školy, kvalita pedagogického sboru, průběh vzdělávání a vzdělávací výsledky žáků. Komentáře k výsledkům hodnocení těchto oblastí jsou uvedeny v následujících podkapitolách.

V rámci prezenční inspekční činnosti věnovala Česká školní inspekce pozornost hlavním aktérům vzdělávacího procesu, tj. žákům oborů ukončovaných maturitní zkouškou.

4.1 Faktory ovlivňující vysokou neúspěšnost u společné části maturitní zkoušky

4.1.1 Přijímání žáků ke vzdělávání

Vzdělávání žáků v oborech s maturitní zkouškou, jeho průběh a výsledky jsou významným způsobem ovlivněny již na samém počátku způsobem výběru uchazečů ke vzdělávání. Česká školní inspekce, stejně jako v minulém školním roce, hodnotí velmi negativně skutečnost, že v navštívených školách jsou přijímáni ke studiu všichni nebo téměř všichni uchazeči bez ohledu na jejich předcházející vzdělávací výsledky a studijní předpoklady. Hodnocené školy tedy nemají efektivně nastavena kritéria pro přijímání uchazečů. Školní část přijímací zkoušky byla v těchto školách využívána nedostatečně a často nebyla stanovena hranice nutných předchozích výsledků a předpokladů pro přijetí ke vzdělávání. Ačkoliv jde o vzdělávání v oborech vzdělání ukončovaných maturitní zkouškou, nejsou tedy v dostatečné míře ověřovány předpoklady